

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Iurie Novîțchi,
reprezentat de avocatul Dumitru Cucu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Iurie Novîțchi împotriva Casei Naționale de Asigurări
Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și
restabilirea dreptului la pensie în volum deplin

împotriva deciziei din 06 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-428/24
NR. PIGD 2-20018152-01-3ra-20052024)*

Admisibilitatea recursului; Art.246 Cod administrativ

Au examinat anterior cauza judecătorești: Instanța de fond: V. Chisilița,
Instanța de apel : V. Negru, I. Palanciuc, I. Dutca,

25 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Iurie Novițchi, reprezentat de avocatul Dumitru Cucu

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 30 decembrie 2019, Iurie Novițchi a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Leova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și restabilirea dreptului la pensie în volum deplin.

2. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că contestă acțiunile Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Leova, prin care i s-a micșorat pensia de dizabilitate, în calitate de colaborator al Ministerului Afacerilor Interne. La data de 04 noiembrie 2019, prin Decizia CTAS Leova a fost redusă pensia sa de dizabilitate în calitate de colaborator al Ministerului Afacerilor Interne. Casa Teritorială de Asigurări Sociale nu a prezentat motivul de drept prin care s-a justificat pe cale legală reducerea pensiei de dizabilitate, făcându-se referire doar la Legea nr.1544 art. 21 lit. b) și nici o altă argumentare juridică a acestei soluții.

3. A relatat reclamantul că, prin cerere prealabilă a contestat la organul ierarhic superior Decizia din 04.11.2019 de stabilire a pensiei de dizabilitate care a fost înaintată la data de 04.12.2019, până la moment însă, nu a primit răspuns la această cerere.

4. În susținerea acțiunii reclamantul a invocat prevederile art. 3, art. 6, art. 10, art. 21, art. 31 din Codul administrativ. Însă contrar acestor prevederi legale, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Leova nu a motivat emiterea actului administrativ și diminuarea pensiei de dizabilitate.

5. De asemenea, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Leova nu a solicitat nici o poziție și nici o părere cu privire la emiterea actului administrativ și diminuarea pensiei de dizabilitate. Inclusiv nu a fost respectată nici o etapă sau fază a procedurii administrative la emiterea acestui act, deși ele sânt obligatorii.

6. A opinat reclamantul că, decizia contestată este lovită de nulitate, deoarece este contrară procedurii. Un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav și acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare.

7. A remarcat că, conform art.1 alin.(2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care au devenit persoane cu dizabilități în condițiile prezentei legi au dreptul la pensie de dizabilitate.

8. A solicitat reclamantul Novîțchi Iurie anularea Deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Leova din 04 noiembrie 2019, cu restabilirea în drepturile încălcate.

9. Prin încheierea din 20 ianuarie 2019 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, s-a atras în proces, în calitate de pârât, Casa Națională de Asigurări Sociale.

10. La data de 06 aprilie 2020, reclamantul, a depus cerere de concretizare a pretențiilor prin care a reiterat revendicările din acțiunea inițială, solicitând anularea Deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Leova din 04.11.2019 de stabilire a pensiei de dizabilitate și restabilirea în drepturile la pensie în volum deplin.

11. Prin hotărârea din 17 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins acțiunea în contencios administrativ depusă de Iurie Novîțchi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și restabilirea dreptului la pensie în volum deplin.

12. La data de 15.01.2021, în interiorul termenului prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, Novîțchi Iurie a depus apel nemotivat, iar la data de 19.01.2021 a fost depusă motivarea apelului, prin care apelantul a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul formulat.

13. Prin decizia din 06 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Novîțchi Iurie, împotriva hotărârii din 17 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

14. În motivarea soluției sale instanța de apel a reținut că, la caz sunt relevante reglementările legale statuate la art.44 al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23.06.1993, pensia pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și pentru familiile lor se calculează din solda acestora.

15. A remarcat instanța de apel că potrivit certificatului - decizie medicală nr. 30 din 19.01.2009, la examinarea lui Iurie Novîțchi de către Comisia Medico-Militară Centrală a MAI, ultimul, din motiv de boală contactată în timpul îndeplinirii serviciului în organele afacerilor interne, a fost declarat inapt pentru serviciu militar, fiind exclus din evidența militară. Totodată, din conținutul Cotorului Consiliului Republican de Expertiză Medicală a

Vitalității seria EM nr.613611 din 22.02.2012, se atestă că, lui Iurie Novîțchi, la reexpertizare, i-a fost stabilit gradul de 3 de invaliditate fără de termen.

16. Prin urmare, conform modificărilor introduse în legislație prin Legea nr. 201 din 28.07.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative noțiunea de invaliditate de „de gradul I”, „de gradul II”, „de gradul III”, au fost substituite cu noțiunea de dezabilitate „severă”, „accentuată” și „medie”. Noțiunile de „invalidizii de gradul I”, „invalidizii de gradul II”, „invalidizii de gradul III” s-a substituit, respectiv, cu cuvintele „persoanele cu dizabilități severe”, „persoanele cu dizabilități accentuate”, „persoanele cu dizabilități medii”, iar cuvintele „pensia de invaliditate de gradul I”, „pensia de invaliditate de gradul II”, „pensia de invaliditate de gradul III” s-a substituit cu cuvintele „pensia de dizabilitate severă”, „pensia de dizabilitate accentuată” și „pensia de dizabilitate medie”.

17. A menționa Curtea de Apel Chișinău că este justă și întemeiată concluzia instanței de fond privind legalitatea deciziei de stabilire a pensiei de dizabilitate lui Novîțchi Iurie, aceasta fiind emisă cu aplicarea corectă a normelor de drept material, obiecțiile invocate de către reclamantul/apelant purtând un caracter declarativ, or, acestea nu reflectă o argumentare clară, bazată pe suportul probator existent la materialele cauzei, din care să rezulte ilegalitatea soluției emise de autoritatea publică pârâtă.

18. A concluzionat instanța de apel că soluția instanței de fond de respingere a acțiunii depuse de Novîțchi Iurie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Leova de stabilirea a pensiei de dezabilitate lui Iurie Novîțchi și restabilirea dreptului la pensie în volum deplin este întemeiată, or, temeuri de anulare a actului administrativ contestat nu s-au stabilit.

19. La 08 mai 2024, prin intermediul poștei electronice, Iurie Novîțchi, reprezentat de avocatul Dumitru Cucu, a depus recurs împotriva deciziei din 06 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

20. În motivarea recursului a susținut cele invocate în cererea de chemare în judecată și suplimentar a invocat că, instanțele inferioare au examinat cauza în mod arbitrar, ceea ce constituie temei de recurs și de casare a hotărârilor emise de către acestea.

21. Recurentul a menționat că instanța de apel nu a verificat aspectele de procedură la emiterea actului administrativ contestat și anume încălcarea procedurii, deoarece Novîțchi Iurie, nu a fost audiat în cadrul procedurii administrative nu s-a solicitat părerea și explicațiile sale nu i s-a acordat posibilitate de administrare a înscrisurilor din arhiva MAI, nu s-a verificat întreg stagiul de muncă în activitatea de colaborator al Ministerului Afacerilor Interne, ceea ce a dus la nemotivarea actului administrativ emis în privința lui Novîțchi Iurie.

22. A mai indicat recurentul că, actul administrativ și anume decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Leova din 04.11.2019, de stabilire a pensiei de dizabilitate a lui Novîțchi Iurie, este total nemotivată nici în drept nici în fapt, nu există la baza ei careva procedură de verificare a stabilirii pensiei în această sumă și modalitate. Acest act administrativ contravine normelor de drept.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

23. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

24. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

25. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

26. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

25. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată avocatului recurentului la data de 12 martie 2024, prin

intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.141, vol.2). Cererea de recurs a fost depusă la data de 08 mai 2024. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

26. Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

27. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

28. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

29. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de Iurie Novîțchi, reprezentat de avocatul Dumitru Cucu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

30. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Iurie Novîțchi, reprezentat de avocatul Dumitru Cucu, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera

netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

32. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

33. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenții argumentate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

35. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

36. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit.a¹) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de Iurie Novîţchi, reprezentat de avocatul Dumitru Cucu.

Încheierea este irevocabilă.

Preşedinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc